

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De b[ea]to Syluestro papa. ser. xiiij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

deinde fuit canonizatus a vicario christi: scilicet papa Alexandro. Ideo potest dici ei de eo. Qui mihi ministrat me sequatur et ubi ego sum illic etc. Joan. xij. fuit thesaurus etc.

De beato Siluestro papa. Sermo. XIII.

Gratia dei est

Gratia cum eo Luc. ij. Ad declarationem Nota quod questio est in theologia: utrum possit de aliquo persona sciri certitudinaliter quod habeat gratiam dei gratiam facientem: Responso huius questionis fiat in conclusionibus. **Prima conclusio** quod non potest sciri certitudinaliter seu scientialiter per seipsum. **Secunda conclusio** est: quod potest sciri coniecturaliter ex aliquibus gratie effectibus. **Tertia conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc. **Quarta conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc. **Quinta conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc.

nes. xij. Nunc cognovi quia timeas dominum. Glo. l. cognoscere te feci. Item fuit revelatum Paulo. Sufficit tibi gratia mea etc. **Prima conclusio** quod non potest sciri certitudinaliter seu scientialiter per seipsum. **Secunda conclusio** est: quod potest sciri coniecturaliter ex aliquibus gratie effectibus. **Tertia conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc. **Quarta conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc. **Quinta conclusio** potest addi: quod potest sciri aliquis certitudinaliter se habere gratiam per revelationem dei: sicut Paulo revelavit deus dicens. Sufficit tibi gratia mea etc.

- Prima larga misericordia in prosperitate.
- Secunda firma patientia in adversitate.
- Tertia digna presidentia in maiestate.
- Quarta clara sapientia in sanctitate.
- Quinta alta eminentia in potestate.

De sc̄to Siluestro papa

Dico primo r̄. Larga materia. Nota quomodo magnum patrimonium suum Rome expendit. r̄ fecit de eo hospitale. p̄pter pauperes qui male recipiebant Rome propter infideles etiam in persona p̄pria seruando. r̄ sic adimpleuit illud. **E**basitas fraternitatis maneat in vobis: r̄ hospitalitatem nolite obliuisci. **H**ebre. vltimo. **Q**ui libenter seruat hospitalitatem: recipit christum in domo sua: in forma pauperis. **U**t de Abraam recipiente angelos **Benef. xvj.** Nota tres effectus pro nunc. **P**rimus est angelorum receptor etiam christi. **N**ota exemplum **B**ego. **E**t hoc semper verum est: saltem spiritualiter. **S**ecundus est indigentie substantie. **p̄s. Iunior: fui etenim senuit: et non vidi iustitiam dei relicta: nec lemlem eius querens panem.** **T**ertius est in tribulationibus consolatio. **U**t hic dicitur. **E**t de **L**oth. **Benef. xxiij.** **I**tem talis nunquam patietur indigentiam. **A**uozitas. **D**e persona sua aperuit inospitalitas suas extendit ad pauperem. **E**t sequitur. **N**on timebit domus sue a frigidibus niuis. **O**mes enim domestici eius vestiti sunt duplicibus. **P**rouerb. vltimo. **N**ota magnum r̄. **N**on dicit bursam vel capsam: ex quo notatur modus faciendi elemosinam: **U**t vitet vana gloria. **E**t palmas suas excedit ad pauperem: recipiendo pauperes in hospicio. **A** frigidibus niuis id est tribulationibus: infirmitatibus: societatum: guerrarum r̄. **N**ota contra illos qui sunt auari ad dandum vnum nummum pro christo: et ideo christus facit expendere in infirmitatibus vel guerris: vel alio modo pro nummo ducatum. **A**ugust. **Q**uod non accipit christus: accipit fiscus. **N**ota **D**uplicibus: hoc dicit quilibet paterfamilias tenet dare filiis r̄ seruitoribus suis duplices pensionem: scilicet corporalem r̄ spiritualem r̄. **S**i quis suorum: r̄ maxime domesticorum curam non habet: fidem negauit r̄ est infideli deterior. **i. Timoth. v.** **I**nfidelis enim iure nature prouidet suis r̄. **D**ico secundo r̄. **S**irma patientia r̄. **S**icut enim falsa prosperitatis est misericordia: ita falsa aduersitatis est patientia. **D**icit qualiter tempore persecutionis christi signorum beatus Siluester recepit. **T**imo

them in hospicio r̄. **V**sq̄ ad mortem **L**arquinii prefecti. **D**e excellentia Siluestri legitur quod erat aspectu angelicus sermone nitidus: integer corpore: sanctus opere: consilio magnus: fide catholicus: spe patientissimus: charitate diffusus. **D**otaliter sic debemus seruare patientiam in aduersis. **O**mne gaudium existimate fratres mei cum in varias res incidetis scientes quod probatio fidei vestre patientiam operatur. patientia autem opus perfectum habet: **U**t sitis perfecti r̄ integri in nullo deficientes. **I**aco. j. **N**ota quomodo per tribulationes homo consequitur magnum lucrum a deo: scilicet remissionem peccatorum. **O**mnia peccata hominum in tribulatione dimittit. **T**ob. ij. **E**cce quare dicit. **O**mne gaudium existimate r̄. **D**ico tertio: **D**igna presidentia r̄. **D**icit modum quo factus papa: nec tamen propter hoc desinuit penitentiam r̄ misericordiam: imo habebat scripta nomina viduarum r̄ pauperum r̄. **E**t hac digna presidentia deus fecit sibi tantam gratiam: quod cum predecessores fuissent in odio imperatoris: ipse tamen habuit amorem eius adeo quod conuenit eum. **S**ed **C**onstantinum imperatorem. **D**icit quo modo r̄. qualiter curauit **C**onstantinum a lepra: r̄ propter hoc **C**onstantinus baptizatus vidit christum r̄. et ex hoc dedit imperium ecclesie. **E**t tunc completa est prophetia. **D**aniel. ij. **D**e statua cuius caput erat aureum r̄. **C**aput aureum significat monarchiam **A**ssyriorum et **C**haldeorum. **P**ectus r̄ brachia argentea significant imperium **P**ersarum r̄ **H**indorum. **C**orpus r̄ crura enea significant imperium grecorum. **T**ibie r̄ pedes ferrei r̄ partim lutei significant imperium **R**oma. **L**apis autem excisus sine manibus qui percussit illam statuam in pedibus r̄ eam comminuit significat christum qui est lapis angularis. **p̄s.** **L**apidem quem reprobauerunt r̄. qui excisus est de vtero virginali sine manibus. **i.** sine humano opere. **I**ta ergo lapis percussit statuam in pedibus r̄ comminuit: quia Romanum imperium sibi hoc die subiugauit: et tandem ille lapis factus est mons magnus: quia per totum mundum fides christi fuit dilatata. **p̄s.** **D**ominabitur a mari usque r̄. **D**e donatione aut

tem Constantini facta Romane ecclesie: longa et antiqua fuit questio inter docto- canonistas et legistas. Sed nota Glo. in Cle. Romani. de iureiur. sup verbo Con- stantinum: que sic dicit. Disputant aliqui an donatio per Constantinum facta eccle- sie Romane in persona beati Siluestri: qua. xcy. distin. Constantinus. palea est valuerit: Et an successor eius illam reuo- care potuerit: Accurius tenet q donatio non valuit in Aus. quomodo oportet epi- scopos coll. j. post pncipiū. Sed Jo. con- tra. qui hoc notat. lxiij. di. Ego Ludoui- cus q valuerit et sic irrevocabilis: probat hoc littera. et s. de electione. Fundamēta s. Ne autem. lib. vj. Et facit q no. Host. in summa de immu. eccle. s. pe. ad fi. Jo. an. Questio est si beatus Silvester fecit bene vel male recipiendo imperium: Dis- cunt aliqui q fecit male. Ideo vt dicitur fuit au dita vox dicēs. Hodie effusum est venenum in ecclesia dei. Alij dicūt q be- ne fecit pro responsioe. Nota similitudinē de testatore qui disposuit in testamento vt bona sua distribuantur per executo- es: q mortuo quidam mali homines occupaue- runt sibi illa bona. Aduocatus tamen q- dam tantum operatus est in iudicio: q ob- tinuit q illa bona venirent in manus exe- cutorum distribuēda ab eis. nunquid ad- uocatus bene fecit vel male: Lerte bene. Sic in pposito christus est testator: execu- tores p̄lati ecclesie. aduocatus beatus Sil- uester. bona sunt res temporales ecclesie mali homines erant imperatores etc. De primo scy q christus sit testator: probatur Luc. xij. Homo quidam p̄gre proficiscēs vocauit seruos suos et tradidit illis bona sua etc. Vni quinq. i. abundantia magna alij duo ad sufficientiam. alij vniuz etc. De secundo q p̄lati ecclesie sunt executores Auctoritas. Sic nos existimet homo vt ministros chri et dispensatores. j. Conuñ. sū. De illa autem voce audita si veruz est fuit verbum p̄pheticum pro isto tempore: quo p̄lati abutunt bonis istis. Sed chri- stus est testator: et iudex etc. Iudicium du- rissimū his qui p̄sunt fieri: exiguū em̄ cō- ceditur misericordia. potentes autem po- tenter tormēta patient. Sap. vj. Nec ta- men sequitur q donatio Constantini nō

fuerit bona: sicut si dotas vnam pauperi- culam que postea male tractat dotem. vel adulterat: et vir lucratur dotem propter eius adulterium: vt i c. Plerumq. de doo- na. inter vi. et yro. nūquid p̄ter hoc tu nō bene fecisti. Lerte non. Sic si pater insti- tuit filium heredem qui postea dilapidat bonaz etc. Nunquid pater non bene fecit fi- lium instituere etc. Imo bene facit vt ait Augu. ad Publicolam: et in decretis. xxiij q. v. De occidendis. Abit vt ea que pro- pter bonum aut licitum factimus aut ha- bemus: si quid p̄ter nostram voluntatē cuiq. mali accideret: nobis imputet. Hec ille ¶ Dico quarto: clara sapientia etc. nō solum ad cōsolandū christianos: sed etiaz ad cōuertendū infideles. Dic de brā He- lena matre que effecta iudea puocauit ad disputationē etc. Prima questio fuit d tri- nitate p̄sonaz. Dicat disputatio cum au- toritatib: pur habet supra in sermone be- ati Stephani Secunda questio: veruz christus esset deus et homo etc. Quinq. q- stiones cū autoritatib: disputate sunt in- ter eos que habent supra in fmo. bri Ste- phani: tunc fuerūt q. fusi. ij. Iudei: remā- sit. xij. etc. Dic de tauro etc. Tūc Helena Iudices et iudeoz tria milia. et alij infide- les baptizati sunt. Ergo ḡfa dei erat cum eo. Doralit nota p̄ quot fornellos fides chriana trāsiuit: pbata: sicut aurū vel argē- tum. Nō oportet ergo dubitare de fide: s; vt florenus p̄barus ponat secure in bur- sa conscientie. Ideo. j. Pet. j. Si oportet nūc cōnstrari in varijs tentationib: vt p̄- batio fidei vestre multo p̄ciosior sit auro qd p̄ ignē p̄bat. Nota quō hō credit pa- tri et matri dicētib: q sunt filij eoz multo magis deo etc. ¶ Dico qnto etc. Alia em̄- nētia in potestate. i. faciēdi mirac̄la vt dī- xi de tauro. sed mō dicā aliū d dracone etc. Dic historiā: qualiter descendit in foueam cū cruce in vna manu et chorda ialia et līy gavit draconē. De hoc p̄phetia Joannis. Vidi angelū descendere de celo habēte cla- uem abyssi: et catenā magnā in manu sua et apprehendit draconē serpentē antiquum qui est diabolus et satbanas: et ligauit eos per annos mille etc. Apoca. xvij. Nota mille annis. Isti mille anni p̄ q̄s debuit ligari: inceperūt cōputara tēpe beati Sil- L iij

In festo Circumcisionis domini

uestri qui in figura ligauit diabolum qz ex q
romanus impator accepit fide fides dila
tata e z ecclesia exaltata: z sic diabolus est li
gatus. z post debet solui tempore antehri
sti et tam mille anni sur coplecti. Solu em
mundus stat in quadam parua progatioe zc

In festo Circumcisionis do mini. Sermo. xv.

Consummari

Quid dies octo ut circū cideretur
puer. Luc. ij. verbū ppositū ha
bet difficultatē in sancta theologia. Pro
cuius euidentia est notandū: qz circūcisio
data fuerit olim in remediū peccati origi
nalis ipsi Abrae: et omnibus posteris ei
sicut habetur Gen. vij. Unde Beda scire
debet fraternitas vestra: quia idem saluti
fere curationis auxiliū circūcisio in lege
contra originalis peccati vulnus agebat:
qd nūc reuelari gratie tpe baptismi age
re puenit. excepto qz regni celestis ianu
am nec dum intrare poterat. Et subdit ra
tionē. Qui em p euangeliū suū nūc ter
ribiliter ac salubriter clamat. Nisi quis re
nouatus fuerit ex aqua z spiritu sancto nō
potest intrare in regnū dei: ipse dudum p
legem suam clamabat. Vasculus cuius
preputij caro circūcisa non fuerit peribit
anima illius de populo suo: quia pactū meū
irritū fecit. Potes etiā hic predicare. Nū
quid debeam? nos obseruare legalia vere
ris testamēt ex eo qz christus obseruauit:
Vnde in fmonibz qdrageimalibz: de de
cem pceptis decalogi. Item potest predi
care de peccato originali. Item de remedijs
eius. Vnde in sermo. de peccatis in gene
re articulo. xx. Item de quinqz vicibz qui
bus christus lachrymatus est. Vnde post
festū trinitatis dominica. x. sermo. iij. Item
de nomine Jesu. Vnde in sermo. quadra
gesimalibz de decem pceptis: in secūdo
pcepto sermone primo zc. Lū ergo chri
stus non contraxerit originale: querit qre
christus voluit circūcidi: Circa quod no
ta qz ppter nouem rationes voluit circūci
di: quarum septem ponit beatus Tho. in
ij. parte. q. iij. articulo primo

Prima ratio vt veram in se humanita
tem ostenderet

Secunda vt se de Abraam genere cō
probaret.

Tertia vt remediū peccati humilif ad
sumeret.

Quarta vt circūcisione approbaret.

Quinta vt iudeis excusationē colleret.

Sexta vt animam nostre redemptionis
tribueret.

Septima vt exemplo suo virtutē obe
dientie cōmenderet

Octaua vt nos a iugo legis moysayce li
beraret.

Nonā vt nos ad spirituales circūcisio
nem induceret

Prima ratio est vt probaret se verum ho
minem p sanguinis effusione. Statim em
vt natus est factus est nobis doctor z nō
ligua ramen opere. Nec minū cū sit fons
sapientie verbū dī in excelis. Eccl. i. Do
ctrix est em discipline dei z electrix operis
illius Sapientie. viij. Et per hoc confutat
heresis Manichei qui dixit christum non
habuisse verū corpus: sed fantastiū z
apparēs: sed corpus fantastiū non habet
sanguinē: Ideo zc. Item reprobat post
rio Apollinaris qz dixit corpus christi esse
de substantia diuinitatis: z sequenter cū
diuinitas sit impassibilis. dicebat illud cor
pus impassibile esse quod hodie reprobat:
quia hodie christus dum circūcidiur patit
lachrymas. z sic patz qz illud corpus est ex
quattuor elementis compositū. Item con
fucatur alter hereticus nomine Valenti
nus: qui dixit christū accepisse corpus cele
ste z cōsequenter asserbat illud corpū san
guinem nō habere quod hodie reprobat:
quia christus sanguinez fudit. Ideo dicit
in sym b ol Athanasij. Perfectus deus p
fectus homo ex anima rationali z huma
na carne subsistens. Secunda ratio vt
probaret se esse de genere Abrae: qui pmo
accepit preceptum circūcisionis in signū
fidei sue. Vnde dicitur Gen. xvij. qz post
qz deus promiserat Abrae multiplicatio
nem generis sui sicut stellas celi z harenaz
maris. p stellas celi significant filij Abrae
spirituales: cuiusmodi sunt fideles. De qz
bus Apostolus Gal. iij. Cognoscit ergo
quia qui ex fide sunt hi sunt filij Abrae p